NN 19/2022 (11.2.2022.), Zakon o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu

HRVATSKI SABOR

204

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O PRIJEVOZU U LINIJSKOM I POVREMENOM OBALNOM POMORSKOM PROMETU

Proglašavam Zakon o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 28. siječnja 2022.

Klasa: 011-02/22-02/02
Urbroj: 71-10-01/1-22-2
Zagreb, 3. veljače 2022.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O PRIJEVOZU U LINIJSKOM I POVREMENOM OBALNOM POMORSKOM PROMETU

PRVI DIO
UVODNE OREDBE

Predmet i područje primjene

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje sustav javnog linijskog pomorskog prijevoza kojim se osigurava redovita pomorska povezanost naseljenih otoka s kopnom i naseljenih otoka međusobno.

(2) Ovim se Zakonom ujedno uređuju djelatnosti, način rada te javne ovlasti Agencije za obalni linijski pomorski promet.

(3) Odredbe ovoga Zakona ne primjenjuju se na pomorski prijevoz tereta kada se on obavlja isključivo teretnim brodovima.

Primjena drugih propisa

Članak 2.

(1) Na odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje obavljanje javne usluge na temelju ugovora o javnoj usluzi na neprofitabilnoj liniji s obvezom javne usluge primjenjuju se propisi o javnoj nabavi.

(2) Na odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje obavljanje javne usluge na temelju ugovora o koncesiji na profitabilnoj liniji s obvezom javne usluge primjenjuju se propisi o koncesijama.

(3) Na programe potpora i pojedinačnih potpora koje se dodjeljuju brodarima u obliku naknade na linijama s obvezom javne usluge primjenjuju se propisi o državnim potporama.

Usklađenje s propisima Europske unije

Članak 3.

(1) Ovim Zakonom u hrvatsko zakonodavstvo preuzima se Odluka Komisije od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 7, 11. 1. 2012.) (u daljnjem tekstu: Odluka Komisije 2012/21/EU).

(2) Ovim Zakonom osigurava se provedba sljedećih akata Europske unije:

1. Uredbe (EEZ) broj 3577/92, od 7. prosinca 1992., o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prijevozu unutar država članica (pomorska kabotaža), (SL L 364, 12. 12. 1992.), (u daljnjem tekstu: Uredba (EEZ) broj 3577/92)

2. Uredbe (EU) broj 1177/2010, od 24. studenoga 2010., o pravima putnika prilikom putovanja morem i unutarnjim plovnim putovima i kojom se mijenja Uredba (EZ) br. 2006/2004, (tekst značajan za Europski gospodarski prostor), (SL L 334, 17. 12. 2010.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) broj 1177/2010).

(3) Ovaj Zakon sadrži odredbe usklađene sa sljedećim aktima Europske komisije:

1. Komunikacija Komisije o tumačenju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92 o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prometu unutar država članica (pomorska kabotaža) (COM(2014) 232 final) (u daljnjem tekstu: Komunikacija Komisije broj 3577/92)

2. Priopćenje Europske komisije o primjeni pravila Europske unije o državnim potporama na naknadu za pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL C 8, 11. 1. 2012.)

3. Priopćenje Europske komisije – Okvir Europske unije o državnim potporama u obliku naknade za obavljanje javne usluge (SL C 8, 11. 1. 2012.).

Rodna neutralnost izraza

Članak 4.

Izrazi koji se koriste u ovome propisu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Značenje pojedinih pojmova

Članak 5.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *Agencija* je Agencija za obalni linijski pomorski promet.

2. *Akt o povjeravanju obavljanja javne usluge* je ugovor o javnoj usluzi kojim se brodaru na temelju izvršne odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja odnosno odluke o davanju koncesije povjerava obavljanje javne usluge, a koji među ostalim mora sadržavati:

a) sadržaj i trajanje obveza javne usluge

b) podatke o poduzetniku i, ako je primjenjivo, teritoriju

c) narav svih isključivih ili posebnih prava koje je brodaru dodijelilo nadležno tijelo

d) parametre za obračun, kontrolu i preispitivanje naknade za obavljanje javne usluge

e) način povrata prekomjerne naknade za obavljanje javne usluge na neprofitabilnim linijama.

3. *Brod* je plovni objekt namijenjen za plovidbu morem, čija je duljina trupa veća od 15 metara, ili je ovlašten prevoziti više od 12 putnika, a u smislu ovoga Zakona može biti putnički brod, ro-ro putnički brod i brzo putničko plovilo.

4. *Brodar* je brodar Zajednice kako je definiran Uredbom (EEZ) br. 3577/92.

5. *Brzo putničko plovilo* φε πλοѿιλο κοφε ιμα σποσοβνοστ ποστιζανφα ναφѿєćε βρζινε υ Čѿοροѿιμα φεδνακε ιλι ѿєćε οδ 7.1922 $\nabla^{0,1667}$ γδφε φε ∇ ιστισνινα να κονστρυκτιѿνοφ ѿοδνοφ λινιφι υ μ≥, τε κοφε πρεѿοζι ѿιŠε οδ 12 πυτνικα.

6. *Davatelj koncesije za državne profitabilne linije s obvezom javne usluge* je Agencija za obalni linijski pomorski promet.

7. *Davatelj koncesije za županijske i međužupanijske profitabilne linije s obvezom javne usluge* je jedinica područne (regionalne) samouprave.

8. *Davatelj koncesije za lokalne profitabilne linije s obvezom javne usluge* je jedinica lokalne samouprave.

9. *Grupa linija* je skup više linija, u pravilu na istom plovnom području ili s istom ishodišnom lukom, na kojima javni linijski prijevoz obavlja jedan ili više operatora na temelju jednog ugovora.

10. *Javni naručitelj za državne neprofitabilne linije s obvezom javne usluge* je Agencija za obalni linijski pomorski promet.

11. *Javni naručitelj za županijske i međužupanijske neprofitabilne linije s obvezom javne usluge* je jedinica područne (regionalne) samouprave.

12. *Javni naručitelj za lokalne neprofitabilne linije s obvezom javne usluge* je jedinica lokalne samouprave.

13. *Javni linijski prijevoz* je javni prijevoz u linijskom obalnom pomorskom prometu koji može biti s obvezom javne usluge ili bez obveze javne usluge.

14. *Kapital* je vrijednost imovine koju brodar ulaže u poduzetnički pothvat s ciljem ostvarivanja dobiti.

15. *Koncesionar* je operator profitabilne linije s obvezom javne usluge.

16. *Linija* je redovita linija koja znači niz putovanja putničkih brodova, ro-ro putničkih brodova ili brzih putničkih plovila koji prometuju između dvije iste luke ili više istih luka, ili niz plovidaba iz iste luke i prema istoj luci bez međupostaja prema odobrenom i objavljenom redu plovidbe ili na putovanjima koja su tako pravilna ili učestala da čine prepoznatljiv sustavan niz.

17. *Linija s obvezom javne usluge* je linija od općega gospodarskog interesa na kojoj je nametnuta obveza javne usluge.

18. *Linija bez obveze javne usluge* je linija koja nema opći gospodarski interes i na kojoj nema obveze javne usluge.

19. *Ministarstvo* je ministarstvo nadležno za pomorstvo.

20. *Ministar* je ministar nadležan za pomorstvo.

21. *Nacionalna plovidba* je plovidba unutarnjim morskim vodama i teritorijalnim morem Republike Hrvatske radi prijevoza putnika i stvari.

22. *Naknada za koncesiju* je novčana naknada koju koncesionar plaća na temelju ugovora o koncesiji za obavljanje javne usluge na profitabilnoj liniji s obvezom javne usluge.

23. *Naknada za obavljanje javne usluge* je državna potpora koju operator neprofitabilne linije prima za podmirenje netotroškova nastalih u obavljanju javne usluge, uzimajući u obzir ostvarene prihode kao i razumnu dobit te ne predstavlja dio cijene javne usluge, osim u slučaju kada je udovoljeno kriterijima prema kojima se naknada za javnu uslugu, sukladno pravilima o potporama, ne smatra državnom potporom.

24. *Naknada za povlašteni prijevoz* je dio naknade za javnu uslugu koju operator neprofitabilne i profitabilne linije s obvezom javne usluge prima za podmirenje netotroškova povlaštenog prijevoza s popustom i besplatnog prijevoza pojedinih kategorija putnika i njihovih vozila kako su određeni ovim Zakonom te predstavlja dio cijene javne usluge na koju se obračunava i plaća porez na dodanu vrijednost.

25. *Neprofitabilna linija* je linija od općega gospodarskog interesa i s obvezom javne usluge, na kojoj prihodi od pružanja javne usluge ne mogu pokriti troškove njezina obavljanja, zbog čega operator te linije prima potporu u obliku naknade za obavljanje javne usluge.

26. *Obveze javne usluge* su obveze kako su definirane u članku 2. točki 4. i članku 4. točki 2. Uredbe Vijeća (EEZ-a) br. 3577/92 od 7. prosinca 1992. o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prijevozu unutar država članica (pomorska kabotaža), (SL L 364, 12. 12. 1992.), koje uključuju i obvezu prijevoza povlaštenih kategorija putnika sukladno njihovu pravu na besplatni i povlašteni prijevoz utvrđen ovim Zakonom.

27. *Operator ili operator linije* je brodar koji u skladu s odredbama ovoga Zakona obavlja javni linijski pomorski prijevoz putnika i stvari na liniji s obvezom javne usluge ili bez obveze javne usluge.

28. *Operator linije s obvezom javne usluge* je pojam za brodara:

a) kojem je obveza obavljanja javne usluge nametnuta i koji obvezu javne usluge obavlja bez sklopljenog ugovora o javnoj usluzi

b) kojem je obveza obavljanja javne usluge povjerena na temelju ugovora o javnoj nabavi za obavljanje javne usluge na neprofitabilnoj liniji

c) kojem je obveza obavljanja javne usluge povjerena na temelju ugovora o koncesiji za obavljanje javne usluge na profitabilnoj liniji.

29. *Operator neprofitabilne linije s obvezom javne usluge* je pojam koji se u ovom Zakonu koristi kao zajednički nazivnik za brodara:

a) kojem je obveza javne usluge nametnuta na neprofitabilnoj liniji i koji tu obvezu obavlja bez sklopljenog ugovora o javnoj usluzi

b) koji je ugovorom o javnoj nabavi za obavljanje javne usluge na neprofitabilnoj liniji preuzeo obvezu obavljanja javne usluge na toj liniji

zbog čega od davatelja potpore prima naknadu za javnu uslugu za pokriće netotroškova obavljanja obveze javne usluge, uključujući i razumnu dobit.

30. *Operator profitabilne linije s obvezom javne usluge* je brodar koji je ugovorom o koncesiji za obavljanje javne usluge na profitabilnoj liniji preuzeo obvezu obavljati javnu uslugu na vlastiti poduzetnički rizik zbog čega, osim naknade za povlašteni prijevoz putnika koju je dužan vratiti u slučaju prekomjerne naknade, ne prima nikakvu drugu potporu za obavljanje javne usluge, nego je dužan plaćati koncesijsku naknadu davatelju koncesije za pravo pružanja javne usluge na toj liniji.

31. *Operator linije bez obveze javne usluge* je brodar koji ne pruža usluge od općega gospodarskog interesa, već liniju bez obveze javne usluge održava radi ostvarenja svojih gospodarskih interesa i na vlastiti poduzetnički rizik.

32. *Operator međunarodne linije* je brodar koji održava liniju u međunarodnom linijskom pomorskom prometu.

33. *Opći gospodarski interes* je interes države ili jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave za osiguravanjem trajnog, neprekidnog i redovitog povezivanja naseljenih otoka s kopnom i/ili naseljenih otoka međusobno, s primjerenim brojem redovitih linija u oba pravca, radi poticanja demografskog i održivoga gospodarskog razvoja otoka te unaprjeđenja uvjeta života i rada ljudi na otocima.

34. *Profitabilna linija* je linija od općega gospodarskog interesa i s obvezom javne usluge na kojoj su prihodi nastali od pružanja javne usluge veći od troškova njezina obavljanja zbog čega operator te linije, osim naknade za povlašteni prijevoz putnika, ne prima nikakvu drugu potporu za obavljanje javne usluge, nego davatelju koncesije plaća koncesijsku naknadu za njezino obavljanje.

35. *Putnički brod* je brod na mehanički pogon koji je ovlašten prevoziti više od 12 putnika.

36. *Ro-ro putnički brod* je brod opremljen tako da omogućava cestovnim ili željezničkim vozilima da se ukrcaju na ili s njega i koji prevozi više od 12 putnika.

37. *Teretni brod* je brod namijenjen za prijevoz tereta s mehaničkim porivom ili bez njega.

38. *Usluge od općega gospodarskog interesa* su usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim, županijskim, međužupanijskim i lokalnim linijama od općega gospodarskog interesa na kojima je nametnuta ili ugovorom o javnoj usluzi povjerena obveza obavljanja javne usluge.

39. *Ugovor o javnoj usluzi* je pojam koji se u ovom Zakonu koristi kao zajednički nazivnik za:

a) ugovor o javnoj nabavi za obavljanje javne usluge na neprofitabilnoj liniji sklopljen u postupku javnog nadmetanja sukladno propisima o javnoj nabavi

b) ugovor o koncesiji za obavljanje javne usluge na profitabilnoj liniji sklopljen u postupku javnog nadmetanja sukladno propisima o koncesijama

u smislu kada se odredbe ovoga Zakona odnose na ugovore na temelju kojih se obavlja javna usluga.

40. *Ugovor o javnoj nabavi za obavljanje javne usluge na neprofitabilnoj liniji* je ugovor o javnoj usluzi sklopljen u postupku javnog nadmetanja prema propisima o javnoj nabavi, prema kojem je odabrani brodar preuzeo obvezu obavljati javnu uslugu na neprofitabilnoj liniji s obvezom javne usluge, zbog čega od javnog naručitelja prima potporu za podmirenje netotroškova obavljanja javne usluge, uključujući i razumnu dobit.

41. *Ugovor o koncesiji* je ugovor o koncesiji za obavljanje javne usluge na profitabilnoj liniji.

42. *Ugovor o koncesiji za obavljanje javne usluge na profitabilnoj liniji* je ugovor o javnoj usluzi sklopljen u postupku javnog nadmetanja sukladno propisima o koncesijama, prema kojem je odabrani brodar preuzeo obvezu obavljati javnu uslugu na profitabilnoj liniji na vlastiti poduzetnički rizik zbog čega, osim potpore za pokriće netotroškova prijevoza povlaštenih kategorija putnika, ne prima nikakve druge potpore za obavljanje javne usluge, nego je dužan plaćati koncesijsku naknadu davatelju koncesije za pravo obavljanja javne usluge na toj liniji.

DRUGI DIO

GLAVA I.

POGLAVLJE I.
JAVNI LINIJSKI POMORSKI PROMET

Opći dio

Članak 6.

(1) Javni linijski pomorski promet je obalni linijski pomorski promet kojim se redovito povezuju naseljeni otoci s kopnom i naseljeni otoci međusobno.

(2) Javnim linijskim pomorskim prometom upravlja Republika Hrvatska.

Isključenje luka iz pojedine vrste prijevoza

Članak 7.

(1) Tijelo koje upravlja lukom otvorenom za javni promet može, uz prethodnu suglasnost Ministarstva, jednu ili više luka pod svojim upravljanjem isključiti iz pojedine vrste prijevoza u javnom linijskom pomorskom prometu ovisno o značaju pravca linije.

(2) Prije isključenja luke otvorene za javni promet iz pojedine vrste prijevoza u javnom linijskom pomorskom prometu, tijelo koje upravlja lukom dužno je provesti javno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću kako bi prije donošenja takve odluke uzelo u obzir interes lokalnog stanovništva i brodara.

(3) Pravilnikom o isključenju luka iz pojedine vrste prijevoza u javnom linijskom pomorskom prometu propisuju se uvjeti i način isključenja luka otvorenih za javni promet iz pojedine vrste prijevoza u javnom linijskom pomorskom prometu ovisno o značaju pravca.

(4) Pravilnik iz stavka 3. ovoga članka donosi ministar.

Razvrstavanje linija u javnom linijskom pomorskom prijevozu

Članak 8.

(1) Linije se u javnom linijskom pomorskom prometu razvrstavaju na linije s obvezom javne usluge i linije bez obveze javne usluge.

(2) Linije se u javnom linijskom pomorskom prometu označavaju rednim brojevima sukladno propisu iz stavka 3. ovoga članka.

(3) Pravilnikom o numeraciji linija u javnom linijskom pomorskom prometu određuje se način numeracije linija u javnom linijskom pomorskom prometu.

(4) Pravilnik iz stavka 3. ovoga članka donosi ministar.

POGLAVLJE II.
JAVNI LINIJSKI PRIJEVOZ S OBVEZOM JAVNE USLUGE

Linije s obvezom javne usluge

Članak 9.

(1) Linija s obvezom javne usluge je linija od državnog, županijskog, međužupanijskog ili lokalnog značaja, čije uspostavljanje je od općega gospodarskog interesa države ili jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave, za koju je brodaru nametnuta obveza obavljanja javne usluge ili je ta obveza brodaru povjerena na temelju sklopljenog ugovora o javnoj usluzi.

(2) Javni linijski prijevoz na liniji s obvezom javne usluge brodar ne smije obavljati bez izvršnog rješenja Agencije kojim mu je ta obveza nametnuta ili bez važećeg ugovora o javnoj usluzi kojim mu je povjereno obavljanje te usluge.

Sustav javnog linijskog prijevoza s obvezom javne usluge

Članak 10.

(1) Sustav javnog linijskog prijevoza s obvezom javne usluge čini skup svih linija s obvezom javne usluge koje su uspostavljene u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega.

(2) Redovno i održivo funkcioniranje sustava javnog linijskog prijevoza s obvezom javne usluge od posebnog je interesa za Republiku Hrvatsku.

Razvrstavanje linija s obvezom javne usluge

Članak 11.

(1) Linije s obvezom javne usluge razvrstavaju se prema značaju pravca, vrsti prijevoza i profitabilnosti linije.

(2) Prema značaju pravca linije s obvezom javne usluge razvrstavaju se na državne, županijske, međužupanijske i lokalne linije.

Razvrstavanje linija prema vrsti prijevoza

Članak 12.

(1) Prema vrsti prijevoza, linije s obvezom javne usluge razvrstavaju se na trajektne, brzobrodske i brodske linije.

(2) Trajektne linije obavljaju se ro-ro putničkim brodovima.

(3) Brzobrodske linije obavljaju se brzim putničkim plovilima.